

Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout,

gelet op:

- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 van de Participatiewet;

overwegende dat:

- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden huishoudens in aanmerking kunnen komen voor een eenmalige energietoeslag 2023;
- het wenselijk is voor dit doel aanvullende beleidsregels vast te stellen op de "Beleidsregels Bijzondere Bijstand Oosterhout 2020"

besluit

vast te stellen de "Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023, gemeente Oosterhout"

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. AIO: aanvullende inkomensvoorziening ouderen als genoemd in paragraaf 5.4 van de Participatiewet;
 - b. bijstandsnorm: norm op grond van paragraaf 3.2 van de Participatiewet;
 - c. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout;
 - d. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - e. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - f. inkomen: het inkomen volgens artikel 32 van de Participatiewet; de middelen als bedoeld in artikel 31, lid 2 en artikel 33, lid 5 van de Participatiewet worden niet tot het inkomen gerekend;
 - g. peildatum: de eerste van de maand waarin de ambtshalve toekenning plaatsvindt of de eerste van de maand waarin de aanvraag voor de eenmalige energietoeslag wordt ingediend;
 - h. referteperiode: de maand voorafgaande aan de maand waarin de aanvraag voor de eenmalige energietoeslag wordt ingediend;
 - i. wet: Participatiewet;

Artikel 2 Hoogte en doelgroep eenmalige energietoeslag 2023

1. De eenmalige energietoeslag 2023 bedraagt € 800,00 en is bedoeld voor een huishouden met een laag inkomen en wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
2. Voor de toepassing van deze regeling wordt het vermogen niet in aanmerking genomen.
3. Een huishouden (alleenstaande of gezin) heeft een laag inkomen als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.
4. Tot een huishouden wordt niet gerekend de persoon die op de peildatum:

- a. in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet, mits de inrichting voorziet in de energiekosten en deze energiekosten niet in rekening brengt bij de bewoners; of
- b. inwonend is bij een huishouden en als gevolg hiervan geen individueel contract heeft met een energieleverancier.

Artikel 3 Ambtshalve toekenning

Een huishouden dat voldoet aan de doelgroepomschrijving van artikel 2, en:

- a. de energietoeslag 2022 heeft ontvangen; of
- b. algemene bijstand ontvangt op grond van de Participatiewet; of
- c. een uitkering ontvangt op grond van de IOAW of IOAZ; of
- d. algemene bijstand in de vorm van een AIO ontvangt van de Sociale Verzekeringsbank; of
- e. gebruik maakt van gemeentelijke minimavoorzieningen; of
- f. voor het belastingjaar 2023 in aanmerking komt voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen;

ontvangt de eenmalige energietoeslag 2023 ambtshalve in de maand november 2023 of december 2023.

Artikel 4 Aanvraag eenmalige energietoeslag 2023

1. Een huishouden dat op grond van artikel 3 niet in aanmerking komt voor een ambtshalve toekenning van de eenmalige energietoeslag 2023 en een inkomen heeft van maximaal 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, kan vanaf 1 januari 2024 een aanvraag indienen met gebruikmaking van het digitale aanvraagformulier op de website van de gemeente Oosterhout.
2. In afwijking van het eerste lid is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien naar het oordeel van het college bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
3. Een aanvraag voor de eenmalige energietoeslag 2023 kan worden ingediend tot en met 31 maart 2024.

Artikel 5 Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of die aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag 2023, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 6 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 november 2023.
2. Deze beleidsregels vervallen op 1 september 2024.

Artikel 7 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: "Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023, gemeente Oosterhout".

*Aldus vastgesteld op 31 oktober 2023
de burgemeester de secretaris*

Algemene toelichting

Nederland heeft vanaf eind 2021 te maken gekregen met een forse stijging van de energietarieven. Met name huishoudens met een laag inkomen lopen hierdoor het risico om in financiële problemen te komen. De regering heeft daarom maatregelen genomen om de hogere energietarieven (gedeeltelijke) te compenseren.

Een van de maatregelen die het kabinet in 2022 heeft genomen, is de energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen. Gemeenten hebben in 2022 de mogelijkheid gekregen om categoriale bijzondere bijstand verlenen in de vorm van een energietoeslag.

Ook voor het jaar 2023 krijgt de gemeente de mogelijkheid om categoriale bijzondere bijstand te verlenen in de vorm van een energietoeslag. Op 3 oktober 2023 is de Eerste Kamer akkoord gegaan met de Wet energietoeslag 2023. De wet is op 6 oktober 2023 in het Staatsblad gepubliceerd en de dag na deze publicatie in werking getreden.

In tegenstelling tot bij de energietoeslag 2022 is bij de energietoeslag 2023 een bepaling in de wet opgenomen over het recht op de toeslag voor studenten. Voor deze groep is een afzonderlijke energietoeslag 2023 vastgesteld die wordt uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De gemeente heeft dus geen rol bij de verstrekking van een energietoeslag aan studenten.

Met de invoering van de Wet energietoeslag 2023 kan de gemeente op grond van artikel 35 van de Participatiewet een eenmalige energietoeslag 2023 verstrekken. De wet biedt de mogelijkheid om tot en met 31 augustus 2024 de energietoeslag 2023 te verstrekken. Ook biedt de wet weer de mogelijkheid om de energietoeslag 2023 aan bepaalde groepen huishoudens ambtshalve te verstrekken.

De gemeente heeft de bevoegdheid om in 2023 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen; het betreft dus geen verplichting. Het feit dat de eenmalige energietoeslag onderdeel uitmaakt van de bijzondere bijstand, geeft beleidsvrijheid ten aanzien van de vormgeving.

De gemeente bepaalt:

- de doelgroep van de energietoeslag. Dit houdt in dat de gemeente bepaalt wat er onder een laag inkomen wordt verstaan;
- of er groepen worden uitgesloten van het recht op de energietoeslag (bijvoorbeeld groepen waarvan vaststaat dat zij geen energierekening hebben, zoals personen die in een instelling verblijven en dak- en thuislozen);
- welk inkomen in aanmerking wordt genomen, waarbij de inkomsten bedoeld in artikel 31, tweed lid, van de Participatiewet in ieder geval buiten beschouwing worden gelaten;
- de periode waarover het inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit is de referentieperiode;
- óf en welk vermogen in aanmerking wordt genomen;
- de hoogte van het bedrag van de toe te kennen eenmalige energietoeslag, eventueel gedifferentieerd naar leefsituatie.

In deze beleidsregels bepaalt de gemeente Oosterhout op welke wijze zij invulling geeft aan de eenmalige energietoeslag.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

De beleidsregels hebben betrekking op de uitvoering van artikel 35 van de Participatiewet. Om deze reden wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de begripsbepalingen van de Participatiewet. Een aantal begrippen wordt in het tweede lid nader omschreven.

Artikel 2 Hoogte en doelgroep eenmalige energietoeslag 2023

In het eerste lid wordt de hoogte van de eenmalige energietoeslag bepaald op € 800,00. Dit bedrag is vastgesteld in relatie tot de verstrekt energietoeslag 2022. Zowel voor de energietoeslag 2022 als voor de energietoeslag 2023 geldt dat het kabinet een richtbedrag van € 1.300 hanteert. Omdat de wettelijke regeling van de energietoeslag 2023 lang duurde, is begin dit jaar aan gemeenten de mogelijkheid geboden om van de energietoeslag 2023 een bedrag van € 500 toe te voegen aan de energietoeslag 2022. In Oosterhout hebben we gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Dit betekent dat de energietoeslag 2022 per saldo € 1.800 heeft bedragen en er voor de energietoeslag 2023 een bedrag van € 800 resteert.

Het tweede lid bepaalt dat we geen vermogenstoets toe passen bij de beoordeling van het recht op de energietoeslag. We willen de aanvraag voor de energietoeslag laagdrempelig houden en de uitvoering hiervan eenvoudig. Het niet toepassen van een vermogenstoets draagt hier aan bij.

De inkomensgrens om in aanmerking te kunnen komen voor de energietoeslag wordt in het derde lid bepaald op 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Dit percentage is in overeenstemming met de richtlijn die het ministerie van SZW hanteert.

Deze inkomensgrens wijkt af van de grens die we hebben gehanteerd bij de energietoeslag 2022. Bij de energietoeslag 2022 lag de grens namelijk op 125% van de bijstandsnorm. Voor de energietoeslag 2023 is er voor gekozen om aan te sluiten bij de landelijke richtlijn. Belangrijke reden hiervan is dat de middelen die de gemeente van het Rijk ontvangt ook zijn afgestemd op dit percentage. Het opnieuw hanteren van een inkomensgrens van 125% zou betekenen dat de kosten ruim € 4 ton hoger zijn dan de middelen die wij ontvangen.

Het vierde lid bepaalt de doelgroep die in aanmerking komt voor de energietoeslag. Uitgangspunt hierbij is dat er per adres maar aan één persoon een energietoeslag verstrekt wordt. Dit zal in het algemeen de hoofdbewoner van het adres zijn die verantwoordelijk is voor het contract met en de betalingen aan het energiebedrijf.

Artikel 3 Ambtshalve toekenning

We willen de verstrekking van een energietoeslag op een laagdrempelige manier vorm geven en de uitvoeringslasten voor de eigen organisatie beperkt houden. Om deze reden wordt in artikel 3 een aantal categorieën genoemd dat de energietoeslag ambtshalve toegekend krijgt. Dit betreft de groep huishoudens met een laag inkomen die bij ons bekend is. Door deze ambtshalve toekenning hoeft deze groep geen aanvraag in te dienen (laagdrempelig) en voor de organisatie betekent dit een aanmerkelijk lager aantal individuele aanvragen die afgehandeld moet worden.

Artikel 4 Aanvraag eenmalige energietoeslag 2023

Vanaf 1 januari 2024 kunnen huishoudens met een laag inkomen, die niet onder de ambtshalve toekenning vallen, zelf een aanvraag voor de energietoeslag indienen. Deze aanvraag vindt digitaal plaats. Hiervoor wordt een aanvraagformulier op de gemeentelijke website geplaatst. Personen die minder digitaal vaardig zijn kunnen ondersteuning vragen bij de burgeradviseurs van Surplus. Voor specifieke gevallen waar een digitale aanvraag echt niet tot de mogelijkheden behoort is in het tweede lid opgenomen dat dan een schriftelijke aanvraag kan worden ingediend. We stellen de aanvraagmogelijkheid tot en met 31 maart 2024 open.

Artikel 5 Hardheidsclausule

We willen de uitvoering van de energietoeslag op een eenvoudige en laagdrempelige manier regelen. Om deze reden kiezen we er voor om de beleidsregels vrij basaal te houden en geen differentiatie in omstandigheden te benoemen. Ook is vanwege deze eenvoudige uitvoering gekozen voor een peildatum en een referteperiode.

Het risico van een weinig gedetailleerde regeling is dat er zich hierdoor schrijnende situaties voor kunnen doen waarin iemand geen recht heeft op de energietoeslag. Bijvoorbeeld een situatie waarin het inkomen het gehele jaar op het minimumniveau ligt, maar in de referentieperiode hoger is. Voor dergelijke gevallen is in artikel 5 een hardheidsclausule opgenomen.

De hardheidsclausule is bedoeld voor verstrekking van de categoriale bijzondere bijstand op grond van deze beleidsregels. Daarnaast is er in bijzondere situaties altijd de mogelijkheid om een beroep te doen op individuele bijzondere bijstand. Als een dergelijk beroep op individuele bijzondere bijstand betrekking heeft op energiekosten dan dient er bij de beoordeling hiervan uiteraard wel rekening gehouden te worden met het feit dat er in deze kosten op grond van deze beleidsregels een verstrekking gedaan is.

Artikel 6 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

De inwerkingtreding van de regeling kan na publicatie plaatsvinden. Uitgaande van vaststelling van deze beleidsregels in oktober 2023 kan de inwerkingtreding per 1 november 2023 zijn. In de Wet energietoeslag 2023 is bepaald dat tot en met 31 augustus 2024 een energietoeslag kan verstreken. Dit betekent dat 31 augustus 2024 de laatste dag is waarop de betaling van de energietoeslag 2023 mogelijk is. Per 1 september 2024 kunnen deze beleidsregels weer vervallen.

Artikel 7 Citeertitel

Voor dit artikel is geen nadere toelichting nodig.